

MELLAN SKÖLDARNA

UTGES AV FÖRENINGEN SLÄKTEN SCHILDT I SVERIGE

Kära medlemmar

I sommartider sägs ofta att hängmattan är ett bra ställe att läsa på, medlemsbladet är lätt att hålla i och innehållet kan förflytta dig mellan århundraden. Mycket nöje!

✘ Innanför Riddarhusets murar ✘

Ett tiotal av våra föreningsmedlemmar infann sig till den visning i maj som föreningen inbjudit till. Ciceron var intendent Fredrik Styrfält som på ett mycket sympatiskt sätt guidade oss och började med en historik om husets byggnadshistoria.

Som i så många andra sammanhang under 1600-talet måste Axel Oxenstierna nämnas. Han ägde nämligen den tomt som palatset ligger på och den sålde han till Riddarhuset. Från 1625 kunde nämligen adeln verka efter fastare statuter. Planerna på frälseståndets hus var storstilade och hela fyra arkitekter, bland dem far och son de la Vallée, har arbetat med byggnaden. De har alla lämnat sina olika avtryck synliga i dagens byggnad. Den ursprungliga planen att bygga i en fyrkant fullföljdes aldrig. Palatset stod klart 1668. Dagens Riddarhus innefattar inte bara själva palatsbyggnaden utan också de två flyglarna, som hyrs ut som kontorslokaler och tomtens trädgård.

Intressant kunskap är att Sverige och Finland är de enda länderna med Riddarhus. Finlands är betydligt yngre, det tillkom efter Finlands

avskiljande från Sverige och stod färdigt 1862.

Från 1668 till 1866 var Riddarhuset adels-ståndets hemvist där man samlades vid riksdagarna, som förr i tiden inte var så regelbundet hållna som nu, ofta var det flera år emellan. Vi kan tänka oss hur grevarnas, friherrarnas och den obetitlade adelns huvudmän under ivrigt samtalande via den stora hallen med sin breda trappa gick upp till riddarsalen och intog sina respektive platser. Nutida adelsmöten har kvar en del av ceremonielet från forna dagars adelsmöten, bland annat de olika ätternas platser. Även nu tas lantmarskalksstaven fram, idag placeras den på lantmarskalkens bord.

Riddarsalens väggar är helt täckta av de cirka 2300 kopparplåtarna bemålade med de olika ätternas vapen och naturligtvis tittade många extra på nr 282, den hänger på salens norra sida ganska långt

fram. Fredrik berättade att endast kring 690 ätter lever kvar idag och någon nyadling blir det ju inte. Själva möjligheten att adlas försvann så sent som 1974, Sven Hedin var den siste som adlades, år 1902.

Höjer man blicken mot taket imponeras man av den jättestora målningen på duk i rik allegorisk stil från tiden skapad av David

Klöcker

Ehrenstrahl. På övre våningen finns också ett flertal mindre rum, ett med en samling vapenporslin, som beställts från Kina via Ostindiska kompaniet. Där finns också en ansevärd mängd sigillstämpar. I en stödsäker glaskasson förvaras husets två lantmarskalksstavar, den yngre donerad av Gustaf III och det är den som figurerar idag.

En trappa ner ligger lantmarskalksvåningen där den stora salens väggar upptas av porträtt av de ädlingar, som varit ståndets lantmarskalkar. Där finns plats för hela 120 sittande gäster och ovanför den öppna spisen tronar Mars och Minerva och påminner om valspråket Arte et marte som man inom huset tolkar i kulturens och krigets tjänst. Det där med krig är tack och lov idag inte aktuellt som adelns verksamhetsområde men Riddarhuset sprider verkligen kultur och är ett stort turistmål för Stockholmsbesökare.

Av stort värde är de gamla akter, som förvaras i källarens nyinrättade arkiv. Där finns bland annat sköldebrev, många vackert utformade som vi kunnat se i Arte et Marte. Ätten Schildt har inget sköldebrev då Jürgen introducerades som adelsman från Livland, han uppvisade aldrig något eget bevis på sitt adelskap.

Vi ska heller inte glömma att Riddarhusets medlemmar har möjlighet att få studiestöd och ekonomisk hjälp och det är stora pengar som årligen delas ut.

Som alla vet är Riddarhuset numera en förening och att verka efter månghundraåriga traditioner och statuter i 2000-talet kan tyckas vara en omöjlighet. Eftertanke och klokhet måste prägla dess verksamhet med försiktiga förändringar från ett agnatiskt synsätt mot vårt mer könsneutrala tänkande. Med Riddarhusets budskap Vi förvaltar och värnar ett unikt historiskt arv – till gagn för våra medlemmar och för allmänheten till förmån för framtida generationer känns det möjligt.

Lilla Abborfors

Ur Inrikes Tidningar 17/6 1803

Lilla Abborfors den 8 juni

Hans Majestät Ryska Kejsaren ankom igår från Kotka till Stora Abborfors, och kl. half 12

förmiddagen till Germus = Ön, der Hans Kejsleriga Majestät steg utur sin wagn, och, åtföljd af 8 personer, gick backen utföre ned på bron. Uppå skedt anropande Wer da af posten wid Swenska Gräns Wakten, swarades Kejsaren; hwarefter en General kom till Slagbommen, och förklarade Hans Kejsleriga Majestäts Åstundan att bese Wakten. Denne Wakt, som war af Nylands Infanteri och kommenderades af Fändricken wid samma Regemente von Schildt, gick då genast i gewär. Hans Kejsleriga Majestädt gick genom Slagbommen, besåg Wakten, efterfrågade af Officeraren dess styrka, och till hwad Regemente den hörde, samt lät en karl göra handgreppen, och tycktes med Truppens utseende och ställning wara nöjd. Då Hans Kejsleriga Majestädt efter 8 a 10 minuters wistande på Svensk botten, lemnade densamma, täcktes Hans Kejsleriga Majestädt säga till Officeraren; Ni tillåter wäl att jag skickar Edra Soldater några Dukater till Drickspenningar; och genast derefter kom en Fält. Jägare med en vacker emaljerad Dosa för Officeraren, och 23 Dukater åt Truppen. Hans Kejsleriga Majestädt satte sig ånyo i den Kibicka, i hwilken han ankommit, och berättades skola äta middag på Tavastilla Gård, nära Fredrikhamn. Dess swit skall hafwa bestått af 2 Generaler, 3 Geheime. Råder och 3 Adjutanter, och berättades äfwen att Hans Kejsleriga Majestädt ämnade fortsätta resan längst med gränsen ända till Pumala, samt att i Davidstad Trupper skola sammandragas, för att manövrera.

Abborfors låg vid den dåvarande gränsen i sydost mot Ryssland efter freden 1743 i Åbo då Sverige fick avstå den sydöstligaste delen av Finland fram till Kymene älv och sjön Saimen. En senare fred, den från år 1790 i Värälä, hade inte inneburit några ändringar av gränsdragningen mellan rikena. Abborfors var några år senare en av de platser där ryska trupper trängde in i dåvarande Sverige i februari 1808.

Staden Kotka, som nämns i artikeln, ligger vid Kymene älvs utflöde i Finska Viken. Egentligen är Kotka en av de många öarna i älvens månggrenade utlopp och var 1803 inte någon stad. Fjärden vid ön heter Svensksund och blev namnet på den befästning, som byggdes på ön av kejsarinnan Katarina II. Rester av fästningen finns ännu kvar i stadens centrala del. Nuvarande Kotka är en för Finland viktig industri- och hamnstad. Staden Fredrikhamn var vid denna tid rysk. Den ligger öster om Kotka och dess nuvarande namn är Hamina. Även Davidstad låg i dåvarande Ryssland.

Den fänrik von Schildt, som var chef för gränsvakten bör ha varit Volmar Johan. Han var sonsöns sonson till den Johan, som anges som den finska grenens förste man.

Vad hände med den emaljerade dosa, som fänriken von Schildt begåvades med av den ryske tsaren Alexander I? Finns den manne kvar som ett väl bevarat minne hos någon av fänrikens ättlingar?

Nu, ungefär ett år sedan det ovanstående nedtecknades kan jag ge svar på frågan. Dosan finns kvar och vårdas som ett mycket speciellt minne av Schildtar i Finland. Snusdosan är tillverkad av en mästare i Lettland, som var verksam i Sankt Petersburg under denna tid.

Inom den finska huvudmannagrenen har man bevarat historien, den finns nedtecknad av tidigare generation och överensstämmer mycket med vad tidningsartikeln återger. I den finska släktens anteckning står bland annat att man 1808 talar om att det kommer att bli krig men att det ännu inte förklarats. När ryske kejsaren kom till gränsen för att inspektera sina trupper och gjorde ett oväntat besök in på svensk mark var situationen för fänrik Wolmar Johan Schildt svårbedömd. Hur borde han mottaga den ryske kejsaren? Men han bestämde sig för att visa grannlandets kejsare vederbörlig respekt. Han befallde sina

mannar att stå i givakt, kejsaren betraktade dem, smålog och gick sin väg. Fänrik Schildt skickade genast rapport om händelsen till sin chef i Lovisa. Denne klandrade honom strängt och rådde honom att fly till Ryssland då händelsen skulle rapporteras vidare till Stockholm och det kunde gå illa för fänriken. Men denne stannade lugnt på sin post och från Stockholm, som ännu inte fått rapport om incidenten, kom en befallning: om den ryske kejsaren kom till den finska sidan måste han mottagas med den högaktning som tillkom grannlandets regent.

Då kejsaren hade kommit tillbaka till ryska sidan av gränsen skickade han sin adjutant med den här snusdosan av guld fylld med dukater till fänrik Schildt för hans uppmärksamhet och artighet.

Höstens mingelmöte

Höstens mingel på trevliga Mornington Hotell i Stockholm, något vi tänker utlysa varje år, går av stapeln torsdag 24 oktober klockan 18.30. Välkommen att delta! Du anmäler dig till Annika.

Boka in det redan nu i din almanacka.

Föreningen på Facebook

Vi har skapat en grupp på Facebook där vi har en del information och snabbt kan lägga ut saker som kan intressera. Det är en sluten grupp som inte syns för ”alla andra”. Kontakta Johan Schildt ([facebook.com/johanschildt](https://www.facebook.com/johanschildt)) på Facebook så gör han er till medlemmar.

Mellan Sköldarna elektroniskt

För de som lika gärna eller hellre läser vårt medlemsblad elektroniskt så mailar vi gärna ut en pdf-tidning istället för att skicka papper. Maila johan@schildt.se och säg att ni hellre vill ha det så så sparar vi både porto och papper.

Brevpapper & kuvert

Föreningen har åter låtit trycka upp en upplaga brevpapper, kuvert och korrespondenskort med vapnet i blindtryck. Den är tryckt för hand med en gammal järnstamp som Anna-Lena har i sin ägo. Inte många tryckerier kan utföra sånt här tryck längre och förmodligen är det sista gången vi kan få det gjort. Eftersom det är rent hantverk är det en ganska stor investering för oss så vi hoppas att många vill köpa papper och kuvert. Det är ett vackert papper som heter Conqueror. Pris/styck för A4-brevpapper, 2 kr, korrespondenskort, 3 kr och kuvert, 6 kr. Detta är självkostnadspris och man kan beställa från johan@schildt.se.

Personnotiser

Malik Bendjelloul tilldelades en Guldbagge och också en Oscarstatyett i år, båda utmärkelserna för bästa dokumentärfilm. Filmen heter Searching for Sugarman och handlar om den amerikanske sångaren Sixto Rodriguez. Malik, som är journalist och dokumentärfilmare, är son till Veronica Schildt Bendjelloul.

Anna Matilda Schildt och Andreas Holewa fick den 18 december 2012 dottern Isa.

Föreningens hemsida

är under omarbetning men glöm inte bort att besöka den då och då. Där finns till exempel information om kommande aktivitet och föreningens lilla web-shop. Adressen är www.schildt.me

Styrelsen

önskar alla en riktigt trevlig sommar!

Ordförande	Annika Schildt , Stockholm
Vice ordförande	Ulrika Kjerrulf , Ljusdal
Sekreterare	Sara Herring , Stockholm
Skattmästare	Johan Schildt , Stockholm
Ledamot	Johannes Schildt , Stockholm

Redaktör Ulrika Kjerrulf

Layout: Johan Schildt Korrektur: Annika Schildt

Föreningen SLÄKTEN SCHILDT i Sverige

www.schildt.me
info@schildt.me